

ВІДГУК

офіційного опонента доктора медичних наук, професора кафедри неврології, декана медичного факультету №1 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, професора **Мельника Володимира Степановича** на дисертаційну роботу здобувача ступеня доктора філософії **Камінського Андрія Анатолійовича** на тему «Прогнозування результатів лікування хворих із гіпертензивними внутрішньомозковими крововиливами медіальної локалізації», представлену до захисту у спеціалізовану вчену раду з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»

Актуальність теми дисертації. Тема дисертації Камінського А.А. має високий ступінь актуальності, особливо в умовах сьогодення на тлі зростання частоти внутрішньомозкових крововиливів, які безумовно є найбільш тяжкими та потенційно летальними ураженнями головного мозку та вимагають негайного та ефективного лікування. Розробка ефективних методів прогнозування результатів лікування має велике значення для виживання та зменшення ступеня інвалідизації пацієнтів.

З урахуванням швидкого розвитку медичних технологій та можливостей сучасних методів діагностики важливо провести детальне дослідження в цій області. Дослідження результатів лікування гіпертензивних внутрішньомозкових крововиливів медіальної локалізації може сприяти вдосконаленню клінічної практики та покращенню результатів лікування цієї складної категорії пацієнтів. Все вищезазначене свідчить про те, що обрана дисертантом тема дослідження є актуальною, своєчасною та значущою з наукової та практичної точки зору.

В дисертаційній роботі Камінського Андрія Анатолійовича здійснено теоретичне узагальнення та запропоновано нове вирішення актуальної

проблеми сучасної нейрохірургії - лікування хворих із гіпертензивними внутрішньомозковими крововиливами медіальної локалізації базуючись на порівнянні результатів лікування пацієнтів із хірургічним та медикаментозним лікуванням.

Зв'язок теми дисертації з державними і галузевими науковими програмами. Дисертаційне дослідження виконано у рамках наукової діяльності Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика. Тема дослідження: "Прогнозування результатів лікування гіпертензивних внутрішньомозкових крововиливів медіальної локалізації". Дисертація зареєстрована під номером 0124U001740 та виконувалася протягом 2020-2024 років. Тему дисертації було затверджено вченою радою університету 10 березня 2021 року (протокол № 1).

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача. Представлена дисертація Камінського А.А. є завершеною науковою працею, яка виконана на високому науково-методичному рівні із використанням сучасних методів дослідження. Автором проведено систематизацію і вивчення сучасних публікацій вітчизняних та іноземних науковців з проблеми гіпертензивних внутрішньомозкових крововиливів. У роботі чітко та лаконічно сформульовані мета та завдання дослідження, які спрямовані на підвищення ефективності діагностики та лікування внутрішньомозкових гіпертензивних крововиливів. Особлива увага приділена інсульт-гематомам медіальної локалізації. Результати дослідження були належним чином співставлені з літературними даними. Обсяг проведеного дослідження та застосування сучасних статистичних методів обробки даних дозволили отримати обґрунтовані висновки та практичні рекомендації, які сформовані чітко і лаконічно. Результати дисертації повністю висвітлені у 5 наукових публікаціях: 3 статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України (1 з них у періодичних наукових

виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus), 2 тези доповідей у матеріалах вітчизняних і закордонних наукових конференцій, що відповідає вимогам «ПОРЯДКУ присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою КМУ від 12 січня 2022 року №44.

Наукова новизна дослідження та представлених результатів. Дане дослідження відзначається великою науковою новизною у галузі прогнозування результатів лікування хворих із гіпертензивними внутрішньомозковими крововиливами медіальної локалізації. Перш за все, розглянуто великий обсяг клінічних даних, зібраних з реальних випадків лікування, що дозволяє провести глибокий аналіз та зробити висновки на основі конкретних клінічних спостережень.

Крім того, застосовано сучасні методи статистичного аналізу та математичного моделювання для прогнозування результатів лікування з високою точністю. Використання таких методів дозволило розробити нові підходи до прогнозування та виявлення ключових факторів, які впливають на результати лікування пацієнтів.

Крім того, дослідження спрямоване на ідентифікацію нових біомаркерів та клінічних показників, які можуть служити прогностичними факторами для визначення індивідуальних ризиків та результатів лікування. Це може відкрити нові перспективи у вдосконаленні стратегій лікування та підвищенні ефективності медичної практики в цій важливій області нейрохірургії.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Достовірність та обґрунтованість наукових положень зумовлена правильно обраними методичними підходами, що дозволило в повному обсязі вирішити мету та завдання роботи. Досягнення мети дослідження реалізовано через

виконання поставлених завдань та дизайну дослідження. Наукові положення та висновки дисертації ґрунтуються на результатах комплексних клінічних та інструментальних досліджень. Обстежено 178 хворих, які відповідно до поставлених задач були розподілені на групи. Достовірність одержаних результатів підтверджується дослідженням достатнього за обсягом первинного матеріалу на кожному етапі.

Результати дослідження автор обробив з використанням сучасного статистичного аналізу. Всі положення роботи науково обґрунтовані та статистично підтверджені.

Отже, роботу виконано на достатньому науково-методичному рівні, що відповідають вимогам, які висуваються до дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 – «Медицина».

Виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Поставлені наукові мета та завдання дисертаційної роботи повністю виконані в процесі дослідження та базуються на достатній кількості клінічних спостережень. Дисертантом було здійснено фундаментальний огляд українських та іноземних літературних джерел, розроблено методологію дослідження, відбір хворих на гіпертензивні крововиливи медіальної локалізації, проведено скринінг на відповідність критеріїв включення та виключення та поділ їх на групи дослідження. Автор виконав всі етапи аналітичної обробки матеріалу, узагальнив отримані результати, проаналізував первинну документацію. Проведений статистичний аналіз, на підставі якого підготовлені до друку всі наукові публікації, написані розділи та сформульовані основні наукові положення дисертаційної роботи, що виносяться на захист. Таким чином, Камінський А.А. успішно оволодів методологією наукової діяльності, яка необхідна для сучасного дослідника.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження.

Отримані результати мають важливе теоретичне значення, оскільки вони доповнюють наявні знання про прогнозування результатів лікування гіпертензивних внутрішньомозкових крововиливів медіальної локалізації. Нові прогностичні моделі, розроблені в рамках дослідження, можуть стати базою для подальших наукових досліджень у цій області.

Практичне значення полягає в можливості використання отриманих результатів для удосконалення клінічної практики. Нові прогностичні моделі можуть бути впроваджені у роботу лікарень та медичних центрів для індивідуалізації лікувальних стратегій та покращення результатів лікування хворих із гіпертензивними внутрішньомозковими крововиливами медіальної локалізації.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому. Дисертація написана українською мовою за класичною структурою та побудована відповідно до сучасних вимог, затверджених Наказом №40 Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року. Обсяг дисертації становить 150 сторінок, містить велику кількість таблиць та рисунків. Структурні елементи дисертації відповідають сучасним вимогам: анотація українською та англійською мовами. Основна частина дисертації складається із вступу, огляду літератури, 5-х розділів власних досліджень, висновків, практичних рекомендацій та додатків. Список використаних джерел оформлений в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків у відповідності з чинним національним законодавством і містить 142 джерела.

Анотація дисертаційного дослідження, викладена українською та англійською мовами, у стислій формі відображає основні наукові положення та результати дисертаційного дослідження

У вступі чітко та лаконічно висвітлені актуальність обраної теми, об'єкт і предмет дослідження, а також зазначено про особистий внесок та

інформацію про апробацію матеріалів дисертації на вітчизняних та міжнародних науково-практичних заходах.

Перший розділ (огляд літератури) містить 6 підрозділів, в яких ретельно проаналізовано наукові публікації останніх років, що дозволило обґрунтувати актуальність теми дослідження. Дисертантом проаналізовані актуальність проблеми цереброваскулярних захворювань в світі та Україні. Описані захворюваність, розповсюдженість та смертність від внутрішньомозкових крововиливів взагалі і супратенторіальної локалізації гіпертензивного характеру. Наведені сучасні дані, щодо чинників ризику внутрішньомозкових крововиливів гіпертензивного характеру з урахуванням коморбідності. Описані класифікація і клінічні прояви внутрішньомозкових крововиливів супратенторіальної локалізації. Наведені літературні дані, щодо основних методів діагностики та здійснено огляд методів лікування внутрішньомозкових крововиливів супратенторіальної локалізації.

В другому розділі «Матеріали та методи дослідження» належним чином розкрита методика та обсяг проведених досліджень. Описано матеріали і методи дослідження, які використав дисертант у своїй роботі, з посиланням на нормативно-правові документи щодо дотримання основних вимог біоетики та академічної доброчесності. Також представлено дизайн дисертаційної роботи, загальна характеристика пацієнтів, включених у дослідження та їх розподіл на групи. Використання широкого набору сучасних та адекватних клінічних та інструментальних методів під час проведення дослідження є достатнім для вирішення поставлених задач. Обрані статистичні методи дозволили якісно проаналізувати отримані дані.

У третьому розділі детально проаналізовані клініка та діагностика хворих з внутрішньомозковими крововиливами гіпертензивного характеру супратенторіальної локалізації. Описана клінічна картина гострого медіального крововиливу у першу добу захворювання та проведено клініко-нейровізуалізаційне співставлення.

Четвертий розділ присвячено порівняльній оцінці тяжкості спонтанних медіальних крововиливів в залежності від обраної лікувальної тактики за шкалою NIHSS. Даний розділ складається з п'яти підрозділів, в яких автором детально порівнюються результати медикаментозного та хірургічного лікування.

П'ятий розділ дисертаційної роботи присвячений порівняльній характеристиці ступеню інвалідації при спонтанних медіальних крововиливів в залежності від обраної лікувальної тактики за шкалою Ренкіна. Охарактеризовано ступінь інвалідації при спонтанних медіальних крововиливах залежно від наявності зміщення медіальних структур та від виду лікування (лікувальної стратегії) хірургічне/консервативне.

Шостий розділ присвячений прогнозуванню результатів лікування хворих з гіпертензивними крововиливами медіальної локалізації залежно від впливу різних чинників на летальні наслідки у хворих з крововиливами в медіальній структурі.

На підставі отриманих результатів власних досліджень дисертант сформулював сім обґрунтованих висновків, які повністю відповідають меті дослідження та розкривають всі поставлені завдання дослідження.

Також автор сформулював ґрунтовні практичні рекомендації, які можуть бути використані в клінічній практиці неврологічних відділень.

Зміст анотації відповідає змісту дисертаційної роботи. Анотація та дисертація оформлені у повній відповідності до існуючих вимог до дисертаційних робіт поданих на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Відсутність (наявність) академічної доброчесності. За результатами відповідного аналізу дисертаційної роботи Камінського А.А. з використанням програми «StrikePlagiarism.com» ознак плагіату, фабрикавання, фальсифікування даних не виявлено. Встановлено коректність посилань на першоджерела для текстових запозичень, а виявлені збіги є

загальноприйнятими фразами, назвами вузів. Під час розгляду наукових публікацій дисертантки ознак порушень академічної доброчесності не виявлено. Таким чином, дисертаційна робота виконана з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача. Зауважень принципового характеру щодо представленої дисертаційної роботи немає. В процесі ознайомлення з дисертаційною роботою зустрічаються поодинокі стилістичні неточності та граматичні описки. В переліку літературних джерел є небажаним використання праць авторів з країни-агресора та згідно сучасних вимог краще уникати самоцитувань. У висновках краще використовувати стверджувальний стиль викладення та обмежувати описову частину.

Проте вказані зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку роботи і не зменшують її наукову, теоретичну та практичну цінність.

Після ознайомлення з дисертаційною роботою залишилися деякі дискусійні питання, на які хотілося б отримати відповідь:

1. Які чинники прогнозування ймовірності виникнення летального наслідку у пацієнтів із медіальними гіпертензивними крововиливами мають найбільше прогностичне значення?
2. На Вашу думку, які покази до проведення хірургічного лікування хворих з гіпертензивними внутрішньомозковими крововиливами медіальної локалізації є обґрунтованими?
3. Які особливості консервативної терапії пацієнтів з гіпертензивними внутрішньомозковими крововиливами медіальної локалізації Ви можете виділити та рекомендувати їх для впровадження в рутинну клінічну практику?

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Камінського Андрія Анатолійовича на тему «Прогнозування результатів лікування хворих із гіпертензивними внутрішньомозковими крововиливами медіальної локалізації» представлена на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина», є завершеною самостійною кваліфікаційною науковою працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують актуальне наукове завдання сучасної медицини – прогнозування результатів лікування хворих із гіпертензивними внутрішньомозковими крововиливами медіальної локалізації.

Основні результати дисертаційної роботи опубліковані в наукових виданнях і пройшли належну апробацію.

За актуальністю теми, обґрунтованістю наукових положень, висновків і рекомендацій, новизною та значущістю для науки і практики, повнотою викладення в опублікованих працях отриманих результатів дисертаційна робота повністю відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44, оформлена відповідно до наказу МОН України №40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», а її автор Камінський Андрій Анатолійович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Офіційний опонент:

Декан

медичного факультету №1,

професор кафедри неврології

Національного медичного університету

імені О.О. Богомольця,

д.мед.н., професор

Мельник В.С.